

Téli mustra

Téli számunk *Műhely* rovatát egy empirikus kutatás ismertetésével indítjuk: Pletl Rita a magyar tagozaton tanuló diákok írásbeli kifejezőképességének vizsgálatáról számol be. A 2005–2006-os tanévben lezajlott országos hatókörű eredménymérés során a tanulói teljesítményeket a mérést végző tanítók és tanárok abból a szempontból elemezték, hogy azok hogyan viszonyulnak a tantervi követelményekhez. A cél az írásbeli kifejezőképesség, a fogalmazás színvonalának felmérése a különböző iskolatípusokban tanuló magyar diákok körében, illetve összefüggések megállapítása a tantervi célkitűzések, a tanítás körülményei és a fogalmazások jellegzetességei között. A mérést különböző iskolatípusokban (elemi és általános iskola, líceum és szakközépiskola) és különböző régiókban (szórvány, átmeneti és tömb) végezték falun és városon egyaránt, így az eredmények az egymástól eltérő környezetben tanuló diákok fogalmazási képességének összehasonlítását is lehetővé tették, ehhez hasonlóan külön tájékoztatást kapunk a fogalmazások műfaji jellege szerint is.

A rovat egy másik vizsgálata a napjainkban oly rohamosan terjedő és fejlődő multimédiás eszközök elemi oktatásban való felhasználását kutatja, ebben az esetben viszont nem országos körben, hanem a székelyudvarhelyi iskolák elemi osztályaiban. Demeter Melinda tanulmányában a kérdéskört mind a pedagógusok, tanítók, mind a kisdiaékok szempontjából, megközelítéséből elemzi, és választ keres arra a kérdésre is, hogy milyen összefüggés van az iskolai, tanórai és otthoni számítógép-használat között. A szerző kiemeli, hogy a téma nemcsak az oktatói, szemléltetési tevékenység szempontjából fontos, hanem a gyermekek személyiségfejlesztésének szempontjából is, hiszen az elemi osztályos diákok egyre nagyobb számban használnak számítógépet otthon, és egyre több időt töltenek a világhálón elérhető játékok, programok, műsorok „társaságában”.

Arra a kérdésre, hogy mit kell tennie a pedagógusnak ahhoz, hogy sem a kisgyermekek, sem a nagyobb diákok ne vesszenek el a világhálón az információk tengerében, Forgó Sándor tanár úr keresi a választ a Bolyai Nyári Akadémián is elhangzott, *A 21. századi korszerű tanulási terek és formák* című tanulmányában. „*a pedagógusok egy része együtt él azzal az ellentmondással, hogy iskoláskorú gyermekét otthon nap mint nap látja számítógép-használat közben, ugyanakkor az iskolában, tanárként alig használja ki az oktatási folyamat hatékonyságának növelése érdekében, hogy az oda járó gyermekek is aktív számítógép-használók.*” – olvashatjuk Ollé János megállapítását a tanulmányban, melyben a szerző többek között kísérletet tesz a hálózatalapú tanári kompetenciák feltárására.

Mustránkkal most visszavezetjük olvasóinkat a 21. századi modern digitális oktatási terekből a múlt század közepéig: a székelykeresztúri tanítóképzőben teszünk látogatást, ahol 1950 és 1955 között „*a kor kommunista ideológiájával átszőtt oktatás-nevelés közepette ... teljesen politikamentes diákönkormányzat működött*”. Erről az *Örökség* rovatban két „KTK-s öregdiák” számol be, akik tanítók akartak lenni: Balácsi Dénes és Szabó K. Attila tanár urak. Érdekes, helyi jelentőségén is túlmutató oktatástörténeti írás ez, melynek bevezetőjében a szerzők kitérnek a diákönkormányzatok 17. századi kialakulására és a keresztúri képezde múltjára is.

Portré rovatunkban szintén egy múltszázadbéli kollégiumba kalauzol el minket Bakó Botond tanár úr az *Egy élet a Bethlen Kollégiumban* című írásában, ezúttal a nagyenyedi kollégiumba, melynek a 130 éve született Elekes Viktor kisiskolás korától lakója, később tanára és rektorprofesszora volt.

Könyvespolc-unkon – a 21. századi olvasáskultúrájának megfelelően – ezúttal digitális folyóirat található: Málnási Ferenc számol be a szórványban, főként a külföldi szórványban élő magyar közösségek számára készült oktatási lapról, az *Órszavak*-ról. Bár indításakor a lapot tervezők a nyugati országokban élő gyermekek magyar nyelvi és honismereti oktatását tűzték ki céljukként, az elmúlt két évben a folyóirat funkciói számos új oktatási-nevelési területre, illetve régióra is kiterjedtek, ezáltal a lap széles körben használható oktatási-nevelési folyóirattá vált, anyagai között az óvodások számára készült játékoktól, daloktól, hangzó anyagoktól és drámapedagógiai összeállításoktól a közép- és felsőoktatási tanulmányokig, természetismereti tananyagig minden szintnek és régióknak megfelelő írások is megtalálhatók.

Ennyi fért téli előzetesünkbe, reméljük, olvasóink „felfedezik” folyóiratunkban azokat az írásokat is, melyekről most nem tettünk említést, és észrevételeikkel, írásaikkal megtisztelnék bennünket, hogy a lap 9. évfolyama még érdekesebbé és hasznosabbá válhasson.

Székely Győző
főszerkesztő